

Spoločná nemecko-slovenská škola
Bárdošova 2724/33,
831 01 Bratislava

Školský vzdelávací program 2026

Deutsche Schule Bratislava

Obsah

1 Názov vzdelávacieho programu	5
2 Vymedzenie poslania materskej školy a cieľov výchovy a vzdelávania	5
2.1 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania - zameranie školy.....	7
2.2 Vlastné ciele materskej školy:.....	10
3 Stupeň vzdelania	11
3.1 Spôsob, podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.....	11
3.2 Profil absolventa/Kritéria školskej zrelosti	11
3.2.1 Komunikačné kompetencie	12
3.2.2 Osobnostné kompetencie/ základy sebauvedomovania, základy angažovanosti	12
3.2.3 Sociálne, personálne kompetencie a pracovné kompetencie	12
3.2.4 Psychomotorické kompetencie	13
3.2.5 Kognitívne kompetencie/ kompetencie učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť.....	13
3.2.6 Matematické kompetencie.....	15
3.2.7 Digitálne kompetencie/ Informačné kompetencie	15
4 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	15
5 Učebné osnovy.....	17
5.1 Rozvoj osobnosti (Človek a spoločnosť, Človek a svet práce)	17
5.2 Jazykové vzdelávanie	17
5.3 Matematické vzdelávanie	18
5.4 Prírodovedné vzdelávanie	19
5.5 Hudobno- umelecké vzdelávanie (Umenie a kultúra)	19
5.6 Motorické vzdelávanie (Zdravie a pohyb)	20
5.7 Vzdelávanie v oblasti zdravia (Zdravie a pohyb)	20
5.8 Mediálne vzdelávanie (Matematika a práca s informáciami).....	21

5.9 Učebné plány	21
5.10 Vyučovací jazyk podľa § 12, odst. 7 školského zákona	24
6. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	24
6.1 Dieťa ako subjekt výchovy a vzdelávania	24
6.2 Charakteristika a vízia materskej školy	25
6.3 Organizačné podmienky v inkluzívnej materskej škole	26
6.4 Inkluzívne vzdelávanie	27
6.5 Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	28
6.6 Adaptácia dieťaťa na prostredie materskej školy	28
6.7 Vzťahy a bezpečné prostredie	28
6.8 Výchova bez predsudkov	29
6.9 Hra ako základná forma učenia	29
6.10 Participácia detí	29
6.11 Pedagogická diagnostika a individuálny rozvoj	30
6.12 Vzdelávacie oblasti	30
6.13 Preventívne opatrenia a aktivity	31
6.14 Spolupráca so zákonnými zástupcami	33
6.15 Pripravenosť pedagogických zamestnancov MŠ na inkluzívne vzdelávanie	34
6.16 Pedagogické hodnoty a profesijná kultúra	34
7 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania	34
7.1 Ciele digitalizácie a mediálnej výchovy a vzdelávania	35
7.2 Digitalizácia a využívanie médií v materskej škole	36
7.3 Média a ich využívanie v praxi materskej školy	37
7.4 Práva detí a ochrana detí v digitálnom svete	37
7.5 Právo na ochranu a bezpečnosť detí (ochrana údajov a osobnostné práva)	38
7.6 Odporúčania týkajúce sa rozsahu každodenného využívania médií deťmi	38

7.7 Časové obmedzenia a podmienky používania digitálnych médií v každodennom živote našej materskej školy.....	39
8 Personálne zabezpečenie	39
9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	39
10 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenie detí.....	40
11 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	40
12 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov	41

1 Názov vzdelávacieho programu

„Učíme sa nemecký jazyk“

Naša materská škola ako súčasť Spoločnej nemecko- slovenskej školy v Bratislave je jednou z viac ako 140 nemeckých škôl v zahraničí. Orientuje sa podľa odporúčaní Centrálného úradu pre zahraničné školstvo (Zentrallstelle für Auslandschulwesen in Bonn) na školský vzdelávací program „Orientácia v oblasti vzdelávania a výchovy detí v zariadeniach dennej starostlivosti v Bádensku-Württembersku“ (Orientierungsplan für Bildung und Erziehung in baden-württembergischen Kindertageseinrichtungen und Kindertagespflege) je spracovaný s cieľom čo najlepšie sprevádzať každé dieťa v jeho individuálnom vývoji a umožniť mu dosiahnutie optimálnej, kognitívnej senzomotorickej a sociálno- emocionálnej úrovne, ako základu pre školské vzdelávanie a pre život v spoločnosti. Materská škola rovnako rešpektuje a uplatňuje ciele výchovy a vzdelávania ustanovené v školskom zákone č. 245/2008 Z.z., platné pre Slovenskú republiku.

2 Vymedzenie poslania materskej školy a cieľov výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie podľa Školského zákona č. 245 2008 Z.z. je založená na princípoch:

- a) bezplatnosti vzdelania v materskej škole zriadenej orgánom miestnej štátnej správy v školstve alebo orgánom územnej samosprávy (ďalej len „štátna škola“) pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné,
- b) práva na prijatie na predprimárne vzdelávanie v materskej škole od školského roka nasledujúceho po školskom roku, v ktorom dieťa dovŕši tretí rok veku,
- c) bezplatnosti vzdelania v základnej škole a strednej škole, ktoré sú štátnymi školami,
- d) rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie,
- e) inkluzívneho vzdelávania,
- f) zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie,
- g) rovnocennosti a neoddeliteľnosti výchovy a vzdelávania vo výchovno-vzdelávacom procese,
- h) celoživotného vzdelávania,
- i) výchovného poradenstva podľa § 130,
- j) slobodnej voľby vzdelávania s prihliadnutím na očakávania a predpoklady detí a žiakov v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy,

- k) zdokonaľovania procesu výchovy a vzdelávania podľa výsledkov dosiahnutých v oblasti vedy, výskumu a vývoja,
- l) prípravy na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- m) kontroly a hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania a kvality výchovno-vzdelávacej sústavy,
- n) integrácie výchovno-vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky do európskeho vzdelávacieho priestoru so zreteľom na vlastné skúsenosti a tradície,
- o) posilnenia výchovnej stránky výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom všetkých vyučovacích predmetov, ale aj špecifickými výchovnými zamestnaniami zameranými na veku primeraný rozvoj citov a emócií, motivácie a záujmov, socializácie a komunikácie, na sebakontrolu a sebariadenie, na mravné hodnoty a tvorivosť,
- p) vyváženého rozvoja všetkých stránok osobnosti dieťaťa a žiaka v školskom vzdelávaní,
- q) zákazu poskytovania alebo sprístupňovania informácií alebo zneužívania informačných prostriedkov, ktoré by mohli viesť k narušovaniu mravnosti, 3) ohrozovaniu mravnej výchovy detí a žiakov 3a) alebo k podnecovaniu k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti 4) alebo k ďalším formám intolerancie,
- r) rovnoprávnosti postavenia škôl a školských zariadení bez rozdielu zriaďovateľa,
- s) rovnocennosti vzdelania získaného v štátnych školách, v školách zriadených štátom uznanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou (ďalej len „cirkevná škola“) a v školách zriadených inou fyzickou osobou alebo právnickou osobou (ďalej len „súkromná škola“),
- t) zákazu používania všetkých foriem telesných trestov a sankcií vo výchove a vzdelávaní,
- u) politickej, náboženskej a ideologickej neutrality; tým nie je dotknuté ustanovenie § 15.

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť dieťaťu alebo žiakovi:

- a) získať vzdelanie podľa tohto zákona,
- b) získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, cudzom jazyku a v národnostnom školstve aj v jazyku národnostnej menšiny,
- c) získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie, umelecké kompetencie, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti,

- d) ovládať anglický jazyk a aspoň jeden ďalší cudzí jazyk a vedieť ich používať,
- e) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- f) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,
- g) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- h) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonu a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,
- i) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- j) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- k) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- l) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

2.1 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania - zameranie školy

A) Ochrana dieťaťa a práva dieťaťa

Hlavným cieľom je uplatňovanie práv detí na ochranu, podporu a účasť v súlade s Dohovorom OSN o právach dieťaťa. Ochrana dieťaťa a jeho práva sú úzko spojené s cieľmi demokratického vzdávania v materskej škole.

Konkrétne aktivity v materskej škole:

- Oboznámenie sa s právami dieťaťa cez hru,
- Detské konferencie (detské slávnosti, aktuálne témy detí, každodenné starosti detí atď.),
- Detský parlament (spoločné rozhodovanie, dieťa sa zúčastňuje rozhodovania/ volieb),
- Kamarátske skupiny - spolupráca s predškólakmi s cieľom pomáhať a podporovať deti z nižších tried materskej školy (riešenie konfliktov – príbehy) ,

- Organizovanie projektových dní na témy ako práva detí, rozmanitosť a spolurozhodovanie, všetky deti sú rovnaké – každé dieťa je jedinečné, atď.,
- Účasť na každodennom živote → adaptačná fáza, stravovacie návyky, voľná hra, časy odpočinku, nenásilná komunikácia, riešenie konfliktov.

B) Inklúzia

V podmienkach materskej školy sa idea inklúzie dotýka najmä prístupu k deťom so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami (deti so zdravotným znevýhodnením, deti zo sociálne znevýhodneného prostredia a deti s nadaním).

Dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je dieťa, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívnej výchovy a vzdelávania. Pod „ďalšími zdrojmi“ sa rozumejú podmienky, ktoré je potrebné zabezpečiť navyše okrem typických podmienok pre vzdelávanie detí. **Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby** vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu dieťaťa v sociálne znevýhodnenom prostredí a **sú u dieťaťa diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie**. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre dieťa. Pri zohľadňovaní špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa sa zabezpečí jeho rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a začlenenia do spoločnosti.

Konkrétne aktivity v materskej škole:

- Včasná špeciálnopedagogická a psychologická diagnostika,
- Výchova a vzdelávanie podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu,
- Individuálna a skupinová práca s dieťaťom,
- Používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania,
- Zaradenie špecifického obsahu,
- Aplikácia alternatívnych foriem komunikácie,
- Úzka spolupráca s rodičmi,
- Špecifický a špeciálny prístup,
- Využívanie špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok

C) Participácia

Dôležitým cieľom výchovy je, aby sa deti naučili vnímať a vyjadrovať svoje vlastné myšlienky, želania a potreby. Prostredníctvom účasti deti zistia, že ich záujmy sú vypočuté a že ich názor má význam. Tým získavajú samostatnosť a sebavedomie. Musia vedieť, aký priestor na rozhodovanie majú, o čom môžu spolu rozhodovať a o čom nie.

Právo na spolurozhodovanie v materskej škole má pre deti mnoho výhod/ konkrétne aktivity v materskej škole:

- Spoznávajú svoje vlastné nápady, potreby a želania,
- Učia sa, že aj ostatní ľudia majú nápady, potreby a želania,
- Učia sa konštruktívne riešiť problémy,
- Rozvíjajú si jazykové a komunikačné zručnosti,
- Spoznávajú sociálne spolunažívanie,
- Naučia sa hľadať vlastné riešenia,
- Rozvíjajú svoju schopnosť rozhodovať sa,
- Naučia sa konštruktívne pristupovať k návrhom, nápadom a možným riešeniam iných,
- Naučia sa počúvať ostatných,
- Naučia sa v diskusiách zvažovať rôzne nápady alebo riešenia,
- Spoznávajú hodnoty a normy našej spoločnosti,
- Spoznávajú frustráciu a učia sa, ako ju zvládnuť,
- Učia sa empatii,
- Cvičia sa v demokratickom vyjednávaní o svojich vlastných nápadoch, potrebách a želaniach,
- Vyrastajú v demokratických štruktúrach a získavajú pochopenie pre demokratické spolunažívanie.

D) Vzdelávanie pre udržateľný rozvoj

Cieľom je hravou formou viesť deti k **zodpovednému správaniu voči prírode, osobnej samostatnosti a budovaniu hodnôt**, ktoré im pomôžu chrániť životné prostredie a rešpektovať svoje okolie pre budúce generácie. Dieťa podporujeme zároveň v jeho bádateľskej snahe, usmerňujeme ho, aby dospelo k zmysluplnému poznaniu a poskytujeme mu informácie, ktoré mu pomôžu uchopiť základné prírodovedné pojmy.

Oblasti vzdelávania:

- Vzdelávanie v oblasti životného prostredia a klímy,
- Vzdelávanie v oblasti demokracie a mieru, → globálne vzdelávanie, napr. inter-/ kultúrne vzdelávanie,
- Porozumenie (prírodovedeckým) vedeckým princípom a javov,
- Vzdelávanie v oblasti MINT a zážitky z prírody,

- Prírodovedecké otázky a odpovede, ako aj pochopenie zodpovednosti,
- Zaoberanie sa hodnotami a spravodlivosťou,
- Starostlivosť o blízky a životné prostredie,
- Spoluúčasť na premene vlastnej materskej školy na udržateľné miesto vzdelávania.

Realizácia konkrétnych aktivít:

- Projekt Motýle (deti pozorujú ako sa z húseničky vyklúje motýľ),
- Projekt Deň zeme,
- Projekt Klíma/ Kolobeh vody,
- Projekt Tempus Universum/ Slnčná sústava, Striedanie dňa a noci, Súhvezdia, Fyzikálne javy,
- Sadenie byliniek, ovocia a zeleniny v záhrade a vo vyvýšených záhonoch a starostlivosť o ne,
- Čistenie a starostlivosť o detské ihrisko,
- Triedenie odpadu, kompostovanie.

2.2 Vlastné ciele materskej školy:

Vzdelávanie a výchova

- V našej materskej škole kladieme dôraz na rozvoj a upevňovanie nemeckého jazyka prostredníctvom rôznych metód a foriem, napr. Jazyk prostredníctvom pohybu, jazykový program Hocus a Lotus, ai...
- Dbáme na cielenú podporu každého dieťaťa ako samostatnej osobnosti s individuálnymi potrebami a nadaniami.
- Rešpektujeme individuálne potreby a uplatňujeme princíp aktívnej účasti detí.
- Podporujeme u dieťaťa „kompetenciu vlastného ja“.
- Vychovávame deti k porozumeniu a rešpektu voči ľuďom všetkých národností a náboženstiev.
- Pripravujeme deti na ďalšie vzdelávanie v základnej škole.

Klíma v materskej škole

- Je pre nás dôležité, aby sa v našej materskej škole cítil každý dobre.
- Sme materská škola, v ktorej k sebe pristupujeme tolerantne.
- Výchovné a etické hodnoty sú dôležité pre našu školskú komunitu.

- Všetci sa považujeme za školskú komunitu, v ktorej deti mnohých národností žijú spolu na rovnakom základe.
- Posilňujeme sebavedomie detí, ale zároveň ich vedieme k tomu, aby prijímali a dodržiavali pravidlá.

Spolupráca s rodičmi

- Podporujeme spoluprácu s rodičmi vo všetkých oblastiach života materskej školy.
- Je pre nás dôležité, aby boli všetci rodičia aktívne zapojení do výchovného procesu.
- Je pre nás dôležité, aby rodičia a učitelia v materskej škole spoločne realizovali vzdelávací a výchovný program.
- Kladieme dôraz na transparentnosť práce v rámci vyučovania aj mimo neho.

3 Stupeň vzdelania

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka školského vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Doklad o získanom stupni vzdelania „Osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania“ vydá riaditeľ materskej školy len dieťaťu, ktoré absolvovalo posledný rok (povinné predprimárne vzdelávanie) vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

3.1 Spôsob, podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

Po ukončení predprimárneho vzdelávania vydá materská škola osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

3.2 Profil absolventa/Kritéria školskej zrelosti

Absolvent predprimárneho vzdelávania je pripravený na vstup do primárneho vzdelávania v základnej škole a má osvojené základy kľúčových kompetencií. Formovanie základov kľúčových kompetencií v predškolskom veku je smerovaním, ktorého cieľom je dosiahnuť školskú pripravenosť a získať základy pre rozvíjanie schopností učiť sa a vzdelávať sa po celý život.

V materskej škole sa rozvíjajú tieto kompetencie:

- Komunikačné kompetencie,
- Osobnostné kompetencie/ základy sebauvedomovania, základy angažovanosti,
- Sociálne, personálne kompetencie a pracovné kompetencie,

- Psychomotorické kompetencie,
- Kognitívne kompetencie/ kompetencie učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
- Matematické kompetencie,
- Digitálne kompetencie/ Informačné kompetencie.

3.2.1 Komunikačné kompetencie

- Viesť monológ, nadväzovať a viesť dialóg a rozhovor s deťmi a dospelými,
- Počúvať aktívne a s porozumením, myšlienky a informácie z rôznych médií,
- Vyjadrovať a komunikovať svoje myšlienky, názory,
- Reprodukovať oznamy, texty,
- Voliť primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu,
- komunikovať osvojené poznatky,
- prejavovať predčitateľskú gramotnosť,
- chápať a rozlišovať, že niektorí ľudia komunikujú a dorozumievajú sa aj inými jazykmi.

3.2.2 Osobnostné kompetencie/ základy sebauvedomovania, základy angažovanosti

- Prejavovať v správaní vzťah k sebe a k iným,
- Vyjadrovať svoje pocity a vnímať pocity ostatných,
- Správať sa sebaisto v rôznych situáciách,
- Odhadovať svoje možnosti a spôsobilosti,
- Uvedomovať si dôsledky svojho správania vzhľadom na iné osoby,
- Presadzovať sa vzhľadom na seba aj druhých,
- Zaujímať sa o dianie v rodine, v materskej škole a v bezprostrednom okolí.

3.2.3 Sociálne, personálne kompetencie a pracovné kompetencie

- Pozerať sa na svet aj očami druhých,
- Správať sa empaticky k svojmu okoliu,

- Správať sa v skupine, kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,
- Hrať sa a pracovať vo dvojici, v skupine, kolektíve,
- Plánovať a organizovať a hodnotiť činnosť,
- Zotrvávať v hre a inej činnosti a dokončiť ju,
- Preberať spoluzodpovednosť za seba i za činnosť skupiny,
- Nadväzovať spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiavať s nimi harmonické vzťahy,
- Riešiť konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne,
- Pomáhať druhým s pomocou dospelého, aj samostatne,
- Akceptovať a rešpektovať multikultúrne odlišnosti detí a dospelých,
- Prejavovať ohľaduplnosť k svojmu prostrediu.

3.2.4 Psychomotorické kompetencie

- Používa v činnosti všetky zmysly,
- Ovládať pohybový aparát a telesné funkcie,
- Prejavovať túžbu a ochotu pohybovať sa,
- Ovládať základné lokomočné pohyby,
- Používať osvojené spôsoby pohybových činností v nových, neznámych, problémových situáciách,
- Využívať globálnu motoriku prekonávaním prírodných a umelých prekážok,
- Prejavovať grafomotorickú gramotnosť,
- Správať sa ohľaduplne k svojmu zdraviu a k zdraviu iných,
- Prejavovať pozitívne postoje k zdravému životnému štýlu.

3.2.5 Kognitívne kompetencie/ kompetencie učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť

- Hľadať a objavovať súvislosti medzi jednotlivými informáciami, objavovať tie, ktoré sú nápomocné pri riešení problému,
- Riešiť samostatne alebo s pomocou učiteľa problémy v osobnej a spoločenskej rovine,
- Riešiť jednoduché problémové úlohy,
- Odôvodňovať svoje názory, prejavovať postoje, vyslovovať jednoduché úsudky,
- Hodnotiť spontánne a samostatne vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé na veciach, osobách, názoroch,
- Uplatňovať vlastné predstavy pri riešení problémov,

- Nachádzať neobvyklé odpovede alebo riešenia,
- Objavovať a nachádzať funkčnosť vecí, predstáv alebo myšlienok, uvedomovať si ich zmeny,
- Objavovať algoritmus riešenia úloh pokusom a omylom alebo podľa zadávaných inštrukcií, odstraňovať prípadnú chybu.
- Prejavovať zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového,
- Využívať primerané pojmy, znaky a symboly,
- Pozorovať, skúmať, experimentovať,
- Objavovať a hľadať súvislosti medzi vlastnými skúsenosťami a poznatkami,
- Aplikovať v hre, rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti,
- Učiť sa spontánne (vlastnou zvedavosťou) aj zámerne (pod učiteľovým vedením),
- Plánovať a organizovať si optimálne prostredie na činnosť,
- Prejavovať aktivitu v individuálnom i skupinovom učení,
- Zvládať základy učenia sa na základe osobnej motivácie,
- Naučiť sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami,
- Sústrediť sa primerane dlhý čas na hru a na zámernú riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť.

Osobitosťou výchovno-vzdelávacej činnosti je získanie jazykových kompetencií v druhom jazyku (nemeckom jazyku) do takej miery, aby dieťa dokázalo plynulo v oblasti porozumenia a hovorenia úspešne pokračovať vo vzdelávaní na ktorejkoľvek škole s vyučovacím jazykom nemeckým.

V oblasti kompetencie- porozumenie jazyku sú zohľadnené nasledovné úrovne:

- Úroveň porozumenia jednotlivých slov,
- Úroveň porozumenia jednotlivých viet,
- Porozumenie jednotlivých pokynov a ich vykonanie.

V oblasti kompetencie- produkcia jazyka (hovorenie) sú zohľadnené nasledovné oblasti:

- celková komunikatívna úroveň

(pomenovať veci a osoby v bezprostrednom okolí jednoduchými slovami, alebo naučenými frázami, odpovedať na jednoduché otázky k známym témam)

- slovná zásoba

(dokázať sa vyjadriť jednoduchým spôsobom dostatočnou slovnou zásobou)

- jazyková správnosť/ gramatika

(ovládať jednoduché gramatické princípy a vedieť ich použiť v známych situáciách- jednotné číslo, množné číslo, slovesá v prítomnom čase)

- výslovnosť a intonácia

(vyjadrovať sa zrozumiteľne pre ostatných, správne artikulovať)

- plynulosť reči

(komunikovať plynulo bez premýšľania nad slovnou zásobou)

3.2.6 Matematické kompetencie

- Dieťa uplatňuje matematické myslenie v hre a v bežných každodenných situáciách,
- Dokáže riešiť jednoduché problémové úlohy a uplatňovať vlastné predstavy o ich riešení,
- Identifikuje podobnosti a rozdiely medzi predmetmi a javmi,
- Ovláda základy číselného radu (spravidla v rozsahu do 10),
- Dokáže určiť počet predmetov v skupine a priradiť k nim správne číslo,
- Odoberá a rozdeľuje predmety v skupinách (základy sčítania a odčítania),
- Pozná a pomenuje základné rovinné útvary (kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik),
- Používa pojmy označujúce polohu (vpravo, vľavo, hore, dole, pred, za),
- Využíva jednoduché modely logického a priestorového myslenia,
- Zoskupuje objekty podľa určených kritérií (farba, tvar, veľkosť),
- Radí predmety podľa dĺžky, výšky či hmotnosti (od najmenšieho po najväčšie),
- Orientuje sa v základných časových pojmoch (deň, noc, včera, dnes, zajtra, ročné obdobia).

3.2.7 Digitálne kompetencie/ Informačné kompetencie

- Prejavovať radosť zo samostatne získaných informácií,
- Využívať rôzne zdroje získavania a zhromažďovania informácií aj mimo materskú školu (od osôb v okolitom prostredí, z detských kníh, časopisov a encyklopédií, prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, z rôznych médií),
- Osvojiť vedomosti a praktické skúsenosti v oblasti práce s médiami,
- Dokázať využívať médiá na vlastné účely, na kladenie otázok a sociálnu interakciu,
- Dokázať spracovať a reflektovať vlastný vzťah k médiám,
- Nadobudnú znalosti o povahe a funkcii médií,
- Vnímať médiá ako niečo vytvorené ľuďmi a dokázať zhodnotiť ich zámer (napr. Reklama).

4 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Dĺžka štúdia:

Predprimárne vzdelanie sa uskutočňuje formou viacročného (3-4 roky) celodenného predprimárneho vzdelávania.

Deti sú rozdelené do tried homogénne podľa veku. Deti, ktoré dosiahnu k 31.08. 5 rokov veku, navštevujú k 01.09. daného roku, povinné predprimárne vzdelávanie.

Ak dieťa, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania v materskej škole povinné (§ 28 a) ods. 3, zákon a 4. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní) nedosiahne školskú spôsobilosť a pokračuje v plnení povinného predprimárneho vzdelávania, jeho vzdelávanie sa sústreďuje na odstránenie deficitov v rozvoji kľúčových kompetencií nevyhnutných na zvládnutie primárneho vzdelávania v základnej škole.

Formy výchovy a vzdelávania:

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje dennou formou a je celodenná. Denná forma výchovy a vzdelávania sa môže uskutočňovať aj ako dištančná a to:

- a) v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného materskou školou pre deti, ak sa vyhlási výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadna situácia,
- b) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa materskej školy pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, ak kvôli zdravotnému stavu alebo z iných závažných dôvodov (napr.: rodinné dôvody, ohrozovanie bezpečnosti a zdravia iných detí, ktoré sú účastníkmi výchovy a vzdelávania), nemôžu plniť povinné predprimárne vzdelávanie formou pravidelného denného dochádzania, najdlhšie počas troch po sebe idúcich mesiacov,
- d) v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však jeden mesiac, z dôvodov podľa § 150a ods. 2 školského zákona.

Povinné predprimárne vzdelávanie dieťa plní formou pravidelného denného dochádzania v pracovných dňoch v rozsahu najmenej štyri hodiny denne, okrem času školských prázdnin. Dieťa so zdravotným znevýhodnením môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie v rozsahu menej ako štyri hodiny denne za podmienok ustanovených zákonom (§ 59a ods. 5 školského zákona) .

Výchova a vzdelávanie sa v materskej škole uskutočňuje prostredníctvom nasledujúcich foriem denných činností:

- Hry a činnosti podľa výberu detí, voľné hry a hracie činnosti,
- Zdravotné cvičenie, pohybové a relaxačné aktivity,
- Vzdelávacie aktivity,
- Pobyť vonku, na športovom ihrisku, prechádzky,
- Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, odpočinok).

Všetky formy denných činností detí usmerňujú kvalifikované učiteľky pre predprimárne vzdelávanie.

Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole je charakteristická flexibilitou striedania spontánnych a riadených činností. Formy denných činností sa realizujú súbežne alebo ako samostatné organizačné jednotky.

5 Učebné osnovy

Učebné osnovy vychádzajú zo vzdelávacieho programu pre materské školy a predškolskú prípravu podľa Centrálného úradu pre zahraničné školstvo (ZfA- Zentralstelle für Auslandsschulwesen in Bonn) 2014. V rámci učebných osnov sa školský vzdelávací program dotýka nasledovných oblastí vzdelávania:

1. Rozvoj osobnosti (Človek a spoločnosť, Človek a svet práce),
2. Jazykové vzdelávanie (Jazyk a komunikácia),
3. Matematické vzdelávanie (Matematika a práca s informáciami),
4. Prírodovedné vzdelávanie (Človek a príroda),
5. Hudobno- umelecké vzdelávanie (Umenie a kultúra),
6. Motorické vzdelávanie (Zdravie a pohyb),
7. Vzdelávanie v oblasti zdravia (Zdravie a pohyb),
8. Mediálne vzdelávanie (Matematika a práca s informáciami).

5.1 Rozvoj osobnosti (Človek a spoločnosť, Človek a svet práce)

- Dieťa je motivované povzbudzované k plánovaniu a realizovaniu vlastných zámerov a je posilňované pochvalou.
- Každé dieťa má príležitosť v skupinovej diskusii a pri skupinových aktivitách a hrách vnímať rôzne perspektívy a identifikovať sa s nimi.
- Dieťa prejavuje verbálne aj neverbálne formy emócií; reaguje so zvedavosťou a prejavuje radosť z učenia.
- Dieťa dokáže reflektovať a prezentovať nadobudnuté poznatky a hodnotiť výsledky svojej práce.

5.2 Jazykové vzdelávanie

- Dvojjazyčnosť/viacjazyčnosť a stretávanie sa s inými kultúrami majú pevné miesto v každodennom živote.
- S iným materinským jazykom si osvojiť nemecký jazyk ako cieľový jazyk a rozširovať a využívať ho tvorivo.

- Používať nemecký jazyk ako materinský jazyk na komunikáciu s inými na dosiahnutie vlastných cieľov a vzájomné spolunažívanie.
- V každodenných situáciách kladieme dôraz na rozvíjanie komunikačných kompetencií dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách (správna výslovnosť a artikulácia, gramatická správnosť, sociálna primeranosť)
- Deti nadobúdajú využívaním širokého spektra textov žánrovo rôznorodej detskej literatúry literárnu a predčitateľskú gramotnosť, utvárajú si čitateľské návyky, učia sa porozumieť vzdelávacej funkcii písanej reči, čo prispieva k rozvoju ich kultúrnej gramotnosti.
- Učebné a didaktické materiály (detské knihy, jazykový program Hocus a Lotus, a iné) sú k dispozícii a využívajú sa.
- V predškolskom zariadení sa používajú vhodné hodnotiace nástroje; výsledky sa dokumentujú pre každé dieťa. Pedagóg komunikuje s rodičmi o jazykových témach alebo iniciuje jazykové a interkultúrne projekty.
- Pedagóg je pre dieťa jazykovým vzorom, komunikuje zreteľne, používa pre dieťa zrozumiteľnú slovnú zásobu, hovorí primeraným tempom, využíva vizuálne pomôcky a očný kontakt ako aj iné neverbálne nástroje na uľahčenie porozumenia, pričom uplatňuje korekčnú spätnú väzbu.
- Pedagóg uplatňuje podporné interakčné vzory: napr. jazykové sprevádzanie dieťaťa, modelovanie situácií, prekódovanie - využívanie opisu neporozumeného slova, podporované rozprávanie atď.

5.3 Matematické vzdelávanie

- Dieťa získava základy matematických poznatkov a zručností pomocou ktorých sa ďalej rozvíja matematické myslenie a matematické kompetencie nevyhnutné pre vzdelávanie na vyšších stupňoch vzdelávania.
- Dieťa je vedené k tomu, aby v každodenných situáciách a pri hre objavovalo matematické súvislosti a priestorové vzťahy, zaoberalo sa nimi a zamýšľalo sa nad nimi.
- Dieťa začína rozvíjať logické myslenie, chápanie čísel a jednoduchých operácií s nimi, ako aj algoritmické myslenie.
- V rámci rozvoja geometrických predstáv sa sústreďujeme na orientáciu v priestore a poznávanie geometrických útvarov.
- Deti sa učia rozlišovať veľkosť a množstvo, ako aj orientovať sa v priestore a čase.
- K dispozícii sú príslušné prvky vybavenia a usporiadania priestoru, ako aj podporné materiály.

5.4 Prírodovedné vzdelávanie

- Pedagóg rozvíja u dieťaťa prírodovednú gramotnosť prostredníctvom podnetných, stimulujúcich situácií, ktoré u detí vzbudzujú snahu poznávať prírodné reálie, bádať, experimentovať ako aj skúmať predmety, javy a situácie pokusom a omylom, alebo jednoduchým pozorovaním.
- Prostredníctvom plánovaných aj spontánnych príležitostí v rámci zariadenia aj mimo neho a vďaka primeranej ponuke priestorov dieťa pozoruje a objavuje prírodu, opisuje ju a na základe toho dospieva k zmysluplnému poznaniu, ktoré mu pomôže uchopiť základné prírodovedné pojmy.
- Pedagóg využíva pri výchovno- vzdelávacích činnostiach vhodné pomôcky, reálne predmety, javy a situácie, ktoré dieťaťu pomáhajú vytvárať zmysluplné poznanie o fungovaní sveta.
- Dieťa napodobňuje zákonitosti, rozpoznáva logické súvislosti a učí sa ich vyjadrovať slovami.

5.5 Hudobno- umelecké vzdelávanie (Umenie a kultúra)

Hudobná výchova:

- Dieťa rozvíja elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky, prostredníctvom komplexu hudobných aktivít, ktoré sa navzájom prelínajú, dopĺňajú a podporujú.
- Pre dieťa sú vytvárané pravidelné ponuky počúvať hudbu rôznych žánrov, spievať piesne a vyjadrovať ich pohybom/ tancom.
- Prostredníctvom rytmických činností deti poznávajú a vnímajú rytmus (riekanky, slovné spojenia, rytmické dialogické hry, piesne).
- Dieťa spoznáva a používa jednoduché hudobné nástroje (napr. Orffove inštrumentárium, vlastnoručne vytvorené hudobné nástroje) pre tvorivé dotváranie spevu piesní a hudobných skladieb.
- Prostredníctvom hlasových a dychových cvičení a hier si dieťa rozvíja vokálne kompetencie.
- Dieťa je vedené k tomu, aby svoje pocity z počúvanej hudby dokázalo verbalizovať, vyjadriť pohybom alebo výtvarne.
- Prostredníctvom hudobno- dramatických činností si dieťa vytvára priestor pre tvorivé pohybové stvárnenie hudobných podnetov. V hudobno- dramatickej činnosti sa integrujú všetky hudobné prejavy so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, prostriedkami hudobnej dramatiky (hudobno- dramatická improvizácia a interpretácia).

Výtvarná výchova:

- Dieťa sa oboznamuje prostredníctvom hravých výtvarných činností s rozličnými materiálmi a nástrojmi, rozvíja svoju fantáziu a tvorivosť a získava elementárne schopnosti, zručnosti a návyky.

- U dieťaťa sa zameriavame na poznávanie, rozlišovanie a pomenovávanie tvarov na ploche, ako dotváranie neúplných tvarov a v priestore, ako skladanie papiera a práca s mäkkým modelovacím materiálom.
- Dieťa sa oboznamuje so základnými technikami práce s farbou (základné farby, miešanie farieb, experimentovanie s farbami), učí sa ovládaniu maliarskeho nástroja.
- U dieťaťa kladieme dôraz na spontánny osobný výtvarný prejav, ktorý rozvíja kreativitu a vlastnú tvorbu. (pozornosť sa venuje detailom ľudskej a zvieracej figúry).
- Prostredníctvom medzizmyslového vnímania (synestézia) sa u dieťaťa vytvárajú podnety pre rozvoj predstavivosti a fantázie.
- U dieťaťa vytvárame priestor na stretnutie sa s umeleckým dielom a tým sa u neho utvárajú prvé základy vedomého vzťahu k umeniu.

5.6 Motorické vzdelávanie (Zdravie a pohyb)

- U dieťaťa sa kladie dôraz na radosť z pohybu ako tanec a rôzne pohybové hry, ktoré sú súčasťou každodenných aktivít.
- Dieťaťu poskytujeme dostatok priestoru k osvojeniu a zdokonaľovaniu si pohybových schopností a zručností, rovnako tak je motivované k pohybovému vyjadreniu a k osvojovaniu si nových pohybových zručností.
- Každé dieťa, nezávisle od svojich motorických schopností, má možnosť zažiť pocit úspechu v oblasti jemnej a hrubej motoriky, rovnako sú u dieťaťa rozvíjané aj grafomotorické zručnosti.
- Dieťa je vedené k osvojeniu si základných hygienických návykov, sebaobslužných činností a správneho držaniu tela.
- Dieťa má možnosť prostredníctvom sezónnych aktivít ako plávanie a korčuľovanie oboznámiť sa a vytvoriť si kladný vzťah k vodnému prostrediu a k ľadu a jeho vlastnostiam.

5.7 Vzdelávanie v oblasti zdravia (Zdravie a pohyb)

- Dieťa je vedené k vedomému zdravému životnému štýlu, k osobnej hygiene a k zdravému stravovaniu sa. Uvedené oblasti sú denne tematizované a tak sa pre dieťa stávajú ich každodennými rituálmi, ktoré vedú k upevňovaniu ich návykov.
- Pedagóg posilňuje u dieťaťa pozitívny vzťah k vlastnému telu a to rozhovormi o hygiene, o zdravom životnom štýle prostredníctvom motivácie a vlastným príkladom, rovnako tak dodržiavaním hygienických pravidiel.

- Dieťa si vytvára prostredníctvom každodenných rituálov, zážitkového učenia a projektov praktické návyky ku zdravej výžive (kuchárske workshopy- pečenie, varenie; zmyslové hry- ochutnávanie na slepo, využívanie čuchu; pestovateľské činnosti- bylinkový záhon, ai.).
- Pedagóg zapája dieťa do procesu prípravy jedla, buduje ich sebavedomie a búra bariéry voči nepoznaným potravinám.
- Pedagóg podporuje u dieťaťa kultúru stolovania (pravidlá a komunikácia pri stolovaní, pomoc pri prestieraní, servírovaní jedla a upratovaní stola, správne používanie príboru) ak aj vhodné zaobchádzanie s jedlom.
- Súčasťou vzdelávania v oblasti zdravia je dôležité aj dodržiavanie odpočinku. Odpočinok v materskej škole plní zásadnú fyziologickú (obnova energie, podpora rastu a posilnenie imunity), psychologickú (upokojenie nervovej sústavy – psychohygiena) a pedagogickú funkciu (budovanie rituálov, relaxačné techniky, rešpekt k individuálnym potrebám), pričom neslúži len na samotný spánok, ale na celkovú regeneráciu detského organizmu.

5.8 Mediálne vzdelávanie (Matematika a práca s informáciami)

- Pedagóg zmysluplne začleňuje mediálnu výchovu a digitálne technológie do výchovno-vzdelávacích činností.
- Deti spoznávajú rôznorodé médiá a ich charakteristiky (analógové, vizuálne, auditívne, audiovizuálne, programovanie a robotika, internet a reklama).
- Pedagóg rozvíja u dieťaťa pozitívne a zodpovedné postoje k digitálnym technológiám, hravou formou, učí dieťa kriticky vnímať digitálny svet s jeho možnými rizikami zohľadňujúc ochranu jeho fyzického a psychického zdravia.
- Pedagóg buduje zdravé a bezpečné návyky ako aj povedomie o tom, kedy je čas na obrazovku a kedy na pohyb, s dôrazom na prevenciu závislosti od technológií.
- Dieťa využíva rôzne digitálne nosiče na objavovanie, riešenie problémov a vlastnú tvorbu ako podporný nástroj učenia (interaktívne tabule, digitálne mikroskopy, tablety, malé včielky ako roboty – Bee-bot, ai.).
- U dieťaťa sa uplatňuje personalizovaný inkluzívny prístup, rešpektujúc jeho individuálne potreby, tempo učenia sa a jeho východiskovú úroveň.

5.9 Učebné plány

Učebné plány sú orientované podľa nasledujúcich tematických okruhov:

September „Opäť v materskej škole“

- Naša materská škola
- Ahojte priatelia pekné od vás, že ste tu!
- Moje telo

Projekt: Starostlivosť o zúbky

Október „Kráľovná farieb“

- Jeseň čaruje s farbami
- Jeseň v lese/ príroda a zvieratá
- Tešíme sa z darov prírody

Projekt: Jesenná slávnosť

November „Svetlo v našich srdciach“

- Svätý Martin prichádza
- Dobrodružstvá vo vesmíre/ Planéty a vesmír/ Let mliečnou dráhou
- Čas letí/ Orientácia v čase

Projekt: Lampiónový sprievod

December „Čas ticha“

- Rozžiarime svetielka, advent je už tu
- Mikuláš, Mikuláš, povedz že ty čo mi dáš?!
- Vianoce

Projekt: Vianočná slávnosť/besiedka

Január „Na cestách s deduškom mrázikom“

- Zima je už tu/ Zimné športy
- Zdravá výživa/ čo budeme dnes jesť?
- Starostlivosť o zdravie/ Návšteva lekára v MŠ

Projekt: Zimná olympiáda/ Prvá pomoc pre kamaráta

Február „Všetky masky sú už tu“

- Fašiangy, Turíce, Veľká Noc ide/ Módná prehliadka
- Dopravné prostriedky/ Tvary a geometrické formy
- Povolania/ čím sa chcem stať?

Projekt: Karneval/ Póla radí deťom (Polícia v materskej škole)/ Spolupráca s rodičmi- povolanie rodiča

Marec „Rozlúčka s pani Zimou“

- Jar je za dverami
- Život na lúke
- Knihomoľ a knihomoľa/ Svet rozprávok

Projekt: Život včely

Apríl „Apríl, Apríl, ten si robí čo chce“

- Kto schoval veľkonočné vajíčka?/ Veľká noc
- Na dvore a farme
- Kolobeh vody/ Štyri elementy

Projekt: Deň zeme

Máj „Tu som doma“

- Srdce pre moju mamičku/ Moja rodina
- Môj domov/ V meste a na vidieku
- 80 dní okolo sveta/ Exotické zvieratá

Projekt: Deň rodiny

Jún: „Hurá, opäť leto“

- Leto/ Kam radi cestujeme? Ako trávime čas v lete?
- Ariel a jej kamaráti (život na vode, pod vodou, na ostrove)
- Letné športy

Projekt: Deň detí / Letná olympiáda/ Rozlúčka so školským rokom

5.10 Vyučovací jazyk podľa § 12, odst. 7 školského zákona

Výchovno – vzdelávací jazyk v materskej škole je nemecký jazyk.

6. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Motto:

„Som dôležitý. Som prijatý. Patrím sem.“

V systéme podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania sa orientujeme podľa odporúčaní Centrálného úradu pre zahraničné školstvo (Zentralstelle für Auslandschulwesen in Bonn), na školský vzdelávací program „Orientácia v oblasti vzdelávania a výchovy detí v zariadeniach dennej starostlivosti v Bádensku-Württembersku“ (Orientierungsplan für Bildung und Erziehung in baden-württembergischen Kindertageseinrichtungen und Kindertagespflege), ktorý je spracovaný s cieľom čo najlepšie sprevádzať každé dieťa v jeho individuálnom vývoji a umožniť mu dosiahnutie optimálnej, kognitívnej senzomotorickej a sociálno- emocionálnej úrovne, ako základu pre školské vzdelávanie a pre život v spoločnosti. Rovnako tak sa orientujeme aj podľa legislatívnych východísk Slovenskej republiky, najmä Školský vzdelávací program vychádza z platnej legislatívy Slovenskej republiky, najmä zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní §2 (školský zákon), Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie a súvisiacich právnych predpisov a metodických usmernení.

Inkluzívne prostredie materskej školy

Materská škola dbá o to, aby v rámci svojich priestorov zabezpečila univerzálny dizajn, a aby deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a deťom cudzincov boli poskytované a dostupné špecificky prispôsobené zariadenia a materiál. Materská škola zároveň dbá aj o odbúranie všetkých bariér, ktoré by mohli narúšať proces inklúzie nielen detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Prostredie je zabezpečené tak, aby v čo najväčšej miere spájalo všetky deti. Uvedené princípy a kritériá inkluzívneho vzdelávania sa konkretizujú v školských vzdelávacích programoch a v individuálnych vzdelávacích programoch v závislosti od konkrétnej a aktuálnej situácie jednotlivých materských škôl, čo je spojené s pravidelnou modifikáciou a adaptáciou týchto programov podľa reálnych potrieb.

6.1 Dieťa ako subjekt výchovy a vzdelávania

V centre pedagogického pôsobenia je dieťa ako jedinečná osobnosť s individuálnymi potrebami, záujmami, schopnosťami a vlastným tempom vývinu.

Každé dieťa rešpektujeme v jeho individualite, podporujeme jeho prirodzený rozvoj a vytvárame podmienky na napĺňanie jeho potenciálu. Zároveň dbáme na rovnosť príležitostí a rešpektovanie

rozmanitosti detí bez ohľadu na ich individuálne predpoklady, jazykové, kultúrne či osobnostné odlišnosti.

Dieťa vnímame ako aktívneho účastníka výchovno-vzdelávacieho procesu a vytvárame podnetné, bezpečné a emocionálne podporujúce prostredie, ktoré podporuje samostatnosť, tvorivosť, zvedavosť, pocit prijatia a radosť z poznávania.

Inklúzia, rôznorodosť a heterogénnosť sa chápu ako samozrejmosť vo vzdelávaní. Inklúzia nie je výhodou, ale právom každého dieťaťa.

6.2 Charakteristika a vízia materskej školy

Materská škola je inštitúcia celostného rozvoja osobnosti dieťaťa a vytvára bezpečné, podnetné, rešpektujúce a inkluzívne prostredie.

Víziou školy je vytvárať podmienky, v ktorých sa každé dieťa cíti prijaté, rešpektované, emocionálne bezpečné a podporované v osobnostnom rozvoji.

Podporujeme rozvoj:

- Sociálnych kompetencií,
- Dôstojnosť a jedinečná hodnota človeka,
- Celosť rozvoja osobnosti na úrovni dispozícií a potenciálu,
- Emocionálnej stability,
- Samostatnosti, sebarozvoja a svojbytnosti,
- Zodpovednosti,
- Pozitívneho vzťahu k učeniu,
- Vzájomného rešpektu a tolerancie,
- Prosperitu všetkých zúčastnených.

Inkluzívna materská škola sa rozvíja ako:

- Inštitúcia celostného rozvoja osobnosti dieťaťa,
- Centrum špeciálneho rozvoja osobnosti dieťaťa.

Na tento účel sa v materskej škole budú vytvárať tieto podmienky:

- Zabezpečovanie a skvalitňovanie potrebných profesionálnych služieb zo strany pedagogických aj odborných zamestnancov vzhľadom na individuálne potreby a osobnostné podmienky detí,
- Zvyšovanie informovanosti, úrovne vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov v oblasti vhodných didakticko-metodických prístupov a možností ich aplikácie v praxi,

- Vytváranie podmienok na alternatívy a inovácie v edukácii,
- Zdokonaľovanie kooperačných väzieb materskej školy s inými subjektmi, získavanie rôznych zdrojov podpory a financií,
- Aktívne zapojenie rodičov a zákonných zástupcov detí do edukačného procesu.

Celostný a špeciálny rozvoj osobnosti dieťaťa sa v inkluzívnej materskej škole uskutočňuje cez:

Špecifický prístup – je v kompetencii pedagogických zamestnancov, znamená individuálny prístup učiteľa k dieťaťu v celostnom rozvoji osobnosti, rozšírený a posilnený o špeciálny prístup, ktorý je nevyhnutný na uspokojovanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa, jeho úspešnú životnú, komunikačnú a edukačnú aktivitu.

Špeciálny prístup – je v kompetencii odborných zamestnancov, ktorí diagnostickým, intervenčným, terapeutickým a preventívnym pôsobením reagujú na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby dieťaťa a tým zabezpečujú jeho špeciálny rozvoj. Zároveň poskytujú oporu a pomoc učiteľovi pri uplatňovaní špecifického prístupu.

Celostný a špeciálny rozvoj osobnosti dieťaťa sa v inkluzívnej materskej škole bude uskutočňovať cez programy:

- **Edukačné** – školské a individuálne na kontinuálne vychovávanie, vzdelávanie a vycvičovanie detí v procese rozvíjania hodnotovo-postojovej, vedomostnej a perceptuálno-motorickej zložky ich osobnosti.
- **Diagnostické** – poznávanie, posudzovanie a hodnotenie východísk, procesu aj výstupov edukácie detí v kompetencii pedagogických aj odborných zamestnancov.
- **Stimulačné a preventívne** – rozvíjanie oneskorených, nerovnomerných, obmedzených funkcií u dieťaťa na predchádzanie poruchám personálneho aj sociálneho vývinu.
- **Poradenské** – poskytovanie odbornej a metodickej pomoci rodičom, učiteľkám aj verejnosti v oblasti edukácie detí pedagogickými aj špeciálnopedagogickými metódami.
- **Terapeutické** – vyrovňovanie deficitov a patológií vývinu osobnosti dieťaťa a edukačných vplyvov v rodine alebo inom prostredí pod vedením odborných zamestnancov.
- **Metodické** – rozvíjanie profesijných a osobnostných spôsobilostí pedagogických aj odborných zamestnancov na skvalitnenie procesu inkluzívnej edukácie detí.

Rozvojové programy sú realizované v tímovej spolupráci pedagogických a odborných zamestnancov, rodičov, zákonných zástupcov aj ďalších zamestnancov iných inštitúcií.

6.3 Organizačné podmienky v inkluzívnej materskej škole

Usporiadanie vnútorného prostredia materskej školy je dôležitým podporným faktorom pri vytváraní inkluzívneho prostredia a zároveň účinným prostriedkom na dosiahnutie vzdelávacích a výchovných

cieľov. Tým sa vytvárajú optimálne podmienky pre výchovu a vzdelávanie a zároveň sa zabezpečuje bezpečné, kreatívne a akceptujúce prostredie.

Budova školy je bezbariérová. Deti so zdravotným postihnutím alebo po úrazoch môžu tiež využívať výťah.

Okrem toho má škola k dispozícii dve miestnosti, ktoré sú určené na odbornú prácu ŠPT (školský podporný tím) s deťmi, v prípade, že si ich činnosti vyžadujú špecifické prostredie. Špeciálna pedagógka a školské psychologičky tieto miestnosti primerane zariadili. Tieto dve miestnosti sa využívajú ako na individuálnu prácu, tak aj na prácu s deťmi v malých skupinách. Poskytujú tiež priestor pre činnosti súvisiace s intervenciami (napr. porady, konzultácie a supervízie pre rodičov, učiteľov a ďalších zamestnancov školy).

Materská škola má k dispozícii rôzne kompenzačné edukačné pomôcky, ktoré podporujú proces učenia sa detí s rôznymi ťažkosťami. Jedná sa o senzorické pomôcky, motorické pomôcky, logopedické pomôcky a pomôcky podporujúce koncentráciu a pamäť, ako napr.: senzorické hračky, hmatové tabule, ergonomické ceruzky, modelovacia hmota a plastelína, stavebnice, hry na rozvoj hrubej motoriky, hry na rozvoj reči, obrázkové karty, logopedické zrkadlá, fidget hračky, časovače, hry na rozvoj pamäti a iné.

6.4 Inkluzívne vzdelávanie

Materská škola zabezpečuje rovný prístup ku vzdelávaniu pre všetky deti bez ohľadu na ich jazykové, kultúrne, sociálne či zdravotné špecifiká.

Všetky deti majú možnosť plnohodnotne participovať na aktivitách školy a rozvíjať sa v súlade so svojimi individuálnymi potrebami.

Kritéria inkluzívneho vzdelávania (ŠVP, 2016, s.109, 110)

- Spravodlivosť a rovnosť v poskytovaní výchovy a vzdelávanie (pre všetky deti),
- Koordinované ciele a spolupráca (optimálne multidisciplinárne tímy),
- Pripravenosť pedagogických zamestnancov materských škôl na inkluzívne vzdelávanie (individualizované vzdelávacie programy= diagnostické kompetencie),
- Inkluzívne prostredie materskej školy (špecifické opatrenia s cieľom podpory).

Pri realizácii inkluzívneho vzdelávania dbáme na:

- Odstraňovanie bariér vo vzdelávaní,
- Objektívne diagnostické poznávanie každého a adekvátne edukačné vedenie,
- Rešpektovanie individuálnych potrieb detí,
- Podporu rovnosti príležitostí,
- Prevenciu diskriminácie, stigmatizácie a sociálneho vylúčenia,
- Rešpektujúcu komunikáciu a prijatie rozmanitosti,
- Prospech pre všetkých zúčastnených.

Dôraz kladieme aj na vytváranie bezpečného a podporujúceho prostredia, v ktorom sa každé dieťa cíti prijaté a môže zažívať úspech.

Rozmanitosť považujeme za prirodzenú súčasť spoločnosti a zdroj obohatenia.

6.5 Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poskytujeme primeranú podporu v súlade s ich individuálnymi možnosťami a potrebami.

Materská škola vytvára vhodné podmienky pre inkluzívne vzdelávanie prostredníctvom:

- Individuálneho pedagogického prístupu,
- Úpravy prostredia a organizačných podmienok,
- Spolupráce s odbornými zamestnancami (školský podporný tím) a poradenskými zariadeniami (cpp, ai.),
- Partnerskej spolupráce so zákonnými zástupcami,
- Tvorby individuálnych podporných opatrení a plánov rozvoja podľa potreby.

Výchovno-vzdelávací proces vychádza zo silných stránok a možností rozvoja dieťaťa.

6.6 Adaptácia dieťaťa na prostredie materskej školy

Začiatok dochádzky do materskej školy predstavuje významnú životnú zmenu.

Adaptačný proces realizujeme citlivo a individuálne s dôrazom na emocionálnu pohodu dieťaťa.

Súčasťou adaptácie je:

- Informačné stretnutie so zákonnými zástupcami detí pred nástupom detí do MŠ,
- Dotazník pre rodičov pri nástupe dieťaťa do MŠ,
- Adaptačný pobyt dieťaťa,
- Postupné zoznamovanie sa s prostredím,
- Rešpektovanie individuálneho adaptačného tempa,
- Spolupráca so zákonnými zástupcami,
- Budovanie pocitu bezpečia a dôvery.

Úspešná adaptácia podporuje pozitívny vzťah dieťaťa ku škole a učeniu.

6.7 Vzťahy a bezpečné prostredie

Kvalitné vzťahy a emocionálne bezpečné prostredie sú základom efektívneho učenia.

Materská škola podporuje:

- Stabilné vzťahy medzi deťmi a pedagogickými zamestnancami,
- Dôveru a pocit bezpečia,
- Rešpektujúci prístup,
- Emocionálnu oporu,
- Jasné pravidlá a orientáciu v prostredí.

Pocit spolupatričnosti posilňuje zdravý osobnostný rozvoj dieťaťa.

6.8 Výchova bez predsudkov

Podporujeme rozvoj rešpektu, tolerancie a empatie.

Deti vedíme k tomu, aby:

- Vníмали rozmanitosť ako prirodzenú,
- Rešpektovali odlišnosti aj podobnosti,
- Rozvíjali prosociálne správanie,
- Dokázali rozpoznávať nespravodlivosť a odmietať predsudky.

Výchovno-vzdelávacie prostredie reflektuje kultúrnu, jazykovú a rodinnú rozmanitosť a odráža ju aj v každodenných situáciách a interakciách detí.

6.9 Hra ako základná forma učenia

Hra predstavuje prirodzený a dominantný spôsob učenia dieťaťa predškolského veku.

Dieťa sa učí prostredníctvom:

- Spontánnej a riadenej hry,
- Pohybových aktivít,
- Skúmania a experimentovania,
- Tvorivých činností,
- Sociálnych interakcií,
- Každodenných situácií,
- Individuálneho tempa a možností zapojenia každého dieťaťa.

Hra podporuje komplexný osobnostný rozvoj a podporuje zapojenie všetkých detí.

6.10 Participácia detí

Deti zapájame do rozhodovacích procesov primerane ich veku a možnostiam.

Participácia sa realizuje prostredníctvom:

- Komunitných a ranných kruhov,
- Spoluvytvárania pravidiel,
- Projektového učenia,
- Aktívneho zapájania do každodenného diania.

Deti získavajú:

- Skúsenosť so zodpovednosťou,
- Pocit kompetentnosti,
- Základy demokratického správania.

6.11 Pedagogická diagnostika a individuálny rozvoj

Pedagogickí zamestnanci systematicky sledujú individuálny rozvoj detí.

Pozornosť venujeme:

- Úrovni vývinu,
- Záujmom a schopnostiam,
- Pokrokom vo vzdelávaní,
- Identifikácii potrieb podpory.

Podpora rozvoja je realizovaná prirodzene v každodenných aktivitách.

6.12 Vzdelávacie oblasti

Výchovno-vzdelávací proces sa realizuje v súlade so vzdelávacími oblasťami:

1. Rozvoj osobnosti (Človek a spoločnosť, Človek a svet práce),
2. Jazykové vzdelávanie (Jazyk a komunikácia),
3. Matematické vzdelávanie (Matematika a práca s informáciami),
4. Prírodovedné vzdelávanie (Človek a príroda),
5. Hudobno-umelecké vzdelávanie (Umenie a kultúra),
6. Motorické vzdelávanie (Zdravie a pohyb),
7. Vzdelávanie v oblasti zdravia (Zdravie a pohyb),
8. Mediálne vzdelávanie (Matematika a práca s informáciami).

6.13 Preventívne opatrenia a aktivity

Materská škola realizuje preventívne aktivity zamerané na podporu zdravého osobnostného vývinu. Preventívne opatrenia v rámci inklúzie v materskej škole slúžia na predchádzanie izolácii detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) a na vytváranie bezpečného, akceptujúceho prostredia pre všetkých.

Úprava prostredia a materiálne zabezpečenie

- **Bezbariérovosť:** Odstránenie fyzických prekážok v triedach, na chodbách a na školskom dvore.
- **Senzorické zóny:** Vytvorenie pokojných kútikov (napr. s tulivými vakmi alebo tlmeným svetlom) pre deti, ktoré potrebujú regulovať zmyslové preťaženie.
- **Vizuálna podpora:** Používanie piktogramov, vizuálnych rozvrhov dňa a jasného označenia hračiek, čo pomáha najmä deťom s poruchami autistického spektra (PAS) alebo rečovými ťažkosťami.

Personálne posilnenie a vzdelávanie

- **Tímová spolupráca:** Zapojenie asistentov učiteľa a školského inkluzívneho tímu (špeciálny pedagóg, psychológ, logopéd) priamo do diania v triede.
- **Kontinuálne vzdelávanie:** Pravidelné školenia pedagógov v oblasti rešpektujúcej komunikácie, krízovej intervencie a moderných inkluzívnych metód.

Pedagogické a organizačné opatrenia

- **Diferenciácia aktivít:** Úprava úloh tak, aby mali rôzne úrovne náročnosti a každé dieťa zažilo pocit úspechu.
- **Flexibilný režim:** Prispôsobenie tempa, striedania aktivít a odpočinku individuálnym biorytmom a potrebám detí.
- **Proaktívne riešenie konfliktov:** Jasné stanovenie pravidiel triedy postavených na pozitívnej motivácii, nie na trestoch.

Sociálna integrácia a klíma triedy

- **Rovesnícka podpora:** Riadené spájanie detí do dvojíc (napr. intaktné dieťa pomáha dieťaťu so znevýhodnením), čo rozvíja empatiu.
- **Aktivity na budovanie kolektívu:** Zaradzovanie ranných kruhov, hier na spoluprácu a aktivít zameraných na spoznávanie a rešpektovanie odlišností.
- **Prevenca predsudkov:** Používanie inkluzívnych kníh a hračiek (napr. bábiky s invalidným vozíkom alebo inou farbou pleti), ktoré prirodzene ukazujú rozmanitosť sveta.

Formy spolupráce v našej vzdelávacej inštitúcii:

Materská škola spolupracuje so školským podporným tímom (ŠPT), súčasne aj s vedením základnej školy a pedagogickými zamestnancami materskej školy. Na tento účel máme vypracovaný interný dokument, ktorý popisuje vzájomnú spoluprácu tak s ŠPP ako aj so ZŠ.

Kľúčové nosníky spolupráce:

Spolupráca s ŠPT:

- Adaptácia nových detí v MŠ,
- Skupinové preventívne intervencie,
- Individuálne ciele intervencie,
- Orientačná diagnostika školskej zrelosti u detí v PPV (v povinnom predprimárnom vzdelávaní),
- Spolupráca s externými inštitúciami (CPP, Centrum detskej reči, Andreas, Calma, Asobi, a iné),
- Spolupráca s rodičmi.

Spolupráca so ZŠ:

- Hospitácie detí v PPV v triedach ZŠ,
- Hospitácie pedagógov ZŠ v triedach s deťmi v PPV,
- Spoločné projekty a výlety (kreatívne tvorenie, slávnosti, deň v lese s lesným pedagógom, a iné),
- Reflexia a úprava školského vzdelávacieho programu pre MŠ s ohľadom na požiadavky ZŠ,
- Spolupráca v podpore detí v rámci vzdelávania sa v nemeckom jazyku, odporúčania vychádzajúce z výsledkov testovania detí v PPV prostredníctvom medzinárodného testu „Sternschnuppenrallye“,
- Podpora pri prestupe do ZŠ (spolupráca s pedagógmi),

V materskej škole sa v rámci preventívnych aktivít zameriavame na:

- Prevenciu sociálno-patologických javov,
- Prevenciu agresívneho správania a šikanovania,
- Rozvoj emocionálnej inteligencie,
- Podporu zdravého životného štýlu,
- Bezpečné správanie a mediálnu gramotnosť,
- Plynulý prechod z MŠ do ZŠ.

Metódy realizácie:

- Zážitkové učenie,

- Hry a cvičenia,
- Diskusie a komunitné kruhy,
- Dramatizácia a rolové hry,
- Rozprávky, príbehy a bábkové divadlo,
- Pozitívna motivácia a podpora,
- Prevenčný program faustlos- "druhý krok",
- Logopedický skríning,
- Kooperačné projekty so ZŠ,
- Skupinové/ individuálne intervencie v mš školským podporným tímom,
- Konkrétne individuálne intervencie podľa potreby dieťaťa (musikoterapia, terapia hrou, terapia pieskom, ai.).

6.14 Spolupráca so zákonnými zástupcami

Zabezpečovanie inkluzívneho vzdelávania vyžaduje úzku a intenzívnu spoluprácu všetkých zainteresovaných a dobre štruktúrovaný tím, ktorý podporuje inkluzívnosť vo vzdelávaní. Naša materská škola zabezpečuje intenzívnu spoluprácu aj s rodičmi detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pričom rodičia, deti a ďalší odborníci vytvárajú koordinovaný tím, aby sa zabezpečili konkrétne potreby týchto detí. Materská škola má navyše poverenú konkrétnu osobu zodpovednú za koordináciu poskytovania komplexných služieb pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V materskej škole zodpovedá za uvedené špeciálna pedagogička, podľa potreby aj školská psychologička.

Spolupráca je založená na:

- Pravidelnej komunikácii,
- Partnerstve a rešpekte,
- Transparentnosti,
- Spoločných cieľoch v záujme dieťaťa.

V rámci spolupráce s rodičmi poskytujeme nasledovné aktivity:

Konzultačné aktivity- rozhovory pedagogických a odborných zamestnancov s rodičmi. Každý rozhovor je zaznamenávaný písomne vo forme protokolu, ktorý ja následne podpísaný všetkými zúčastnenými.

Poradenské aktivity- inštruktáže, prednášky, poradenské stretnutia o edukácii detí so ŠVVP, ktoré vedú pedagogickí, alebo odborní zamestnanci MŠ.

Informačné aktivity- možnosť pre rodičov študovať odbornú literatúru, metodické materiály, časopisy o edukácii, a iné.

6.15 Pripravenosť pedagogických zamestnancov MŠ na inkluzívne vzdelávanie

Materská škola vytvára také podmienky (napr.: aktualizácie a inovačné vzdelávania, a iné.) pre pedagogických zamestnancov, aby boli schopní orientačne identifikovať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby detí a zároveň, aby bola materská škola v úzkom kontakte s odborníkmi, ktorí majú identifikáciu špeciálnych výchovno- vzdelávacích potrieb v kompetencii. Učiteľky materskej školy sú schopné pristupovať k týmto deťom individuálne a zabezpečovať ich zmysluplný individuálny rozvoj. Jedným z nástrojov takéhoto rozvoja je individualizácia vzdelávacích programov pre deti so ŠVVP (špeciálny výchovno- vzdelávací program). Podmienkou vytvárania týchto programov je kvalitná pedagogická diagnostika dieťaťa.

Materská škola rovnako vytvára podmienky na intenzívnu spoluprácu a komunikáciu s rodičmi týchto detí, ako aj na komunikáciu so zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie, ktoré týmto deťom poskytujú podporné služby.

6.16 Pedagogické hodnoty a profesijná kultúra

Pedagogická činnosť je založená na hodnotách:

- Rešpekt,
- Profesionalita,
- Otvorenosť,
- Spolupráca,
- Empatia,
- Reflexia,
- Podpora individuálneho rozvoja.

Záverečné vyhlásenie

Každé dieťa vnímame ako jedinečnú osobnosť s právom na prijatie, rešpekt, bezpečie a kvalitné vzdelávanie. Materská škola vytvára podmienky pre harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa, jeho aktívnu participáciu a úspešné začlenenie do spoločnosti.

7 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Digitálna transformácia je úzko spojená s mediálnou výchovou, ktorá zahŕňa tradičné aj digitálne médiá. Prvými médiami pre dieťa sú slovo a obraz. Ich pokračovaním sú knihy, zvukové nahrávky, filmy/televízia a v súčasnosti všetky digitálne médiá. Slovo a obraz sú základnými prostriedkami jazykového vzdelávania. Jazykové vzdelávanie je našou prioritou, a preto je komplexne podporované prostredníctvom mediálnej výchovy a vzdelávania aj pomocou digitálnych technológií.

Aby bolo možné zabezpečiť primerané zaobchádzanie dieťaťa s rôznymi médiami, je potrebné usmerňovanie zo strany pedagogického zamestnanca. Výber média sa riadi záujmami, odolnosťou a

schopnosťou sústredenia dieťaťa a slúži predovšetkým danému predmetu výučby. Dieťa je pritom sprevádzané pri spoznávaní rôznych médií a pri osvojovaní si kritického a konštruktívneho prístupu k nim. Učiteľ dbá na primerané vyváženie medzi rôznymi médiami. Pozoruje dieťa pri práci s médiami a podnecuje ho k prvým rešeršiam.

Pri využívaní digitálnych pomôcok uplatňujeme personalizovaný a inkluzívny prístup, ktorý rešpektuje individuálne potreby, tempo učenia sa a východiskovú úroveň každého dieťaťa, pričom sa dôsledne dbá na ochranu jeho fyzického a psychického zdravia.

Stratégiu digitálnej transformácie je potrebné chápať tak, že technológie dieťa neriadia, ale iba dopĺňajú jeho harmonický rozvoj.

Obsah školského vzdelávacieho programu pre našu materskú školu sa v tejto oblasti opiera najmä o pedagogické zásady, hygienické normy a rozvoj predprimárnych kompetencií detí.

V materskej škole sa zameriavame na tieto dve aktivity s médiami:

Aktívna činnosť – práca s médiami

Deti majú možnosť aktívne spracovávať zážitky z médií a získavať praktické skúsenosti s ich používaním, ktoré zodpovedajú ich úrovni skúseností a vývoja. Tak sa učia kreatívne pracovať s médiami, vytvárať vlastné výtvary, ako sú napríklad fotografie, filmové a zvukové nahrávky, a týmto spôsobom využívať médiá ako zmysluplný prostriedok na spoznávanie svojho okolia.

Spoločná diskusia – rozhovory o médiách

Deti sú povzbudzované k tomu, aby kriticky posudzovali médiá a ich obsah a aby podrobne analyzovali svoje vlastné správanie vo vzťahu k médiám. Takto je možné nadviazať na neustále premyslené a uvedomelé využívanie médií.

7.1 Ciele digitalizácie a mediálnej výchovy a vzdelávania

Aby bolo možné naplánovať mediálno-pedagogickú činnosť, je potrebné zamerať sa na vzdelávacie ciele. Kľúčový cieľ – dieťa s mediálnou gramotnosťou – sa teda dosahuje prostredníctvom vzdelávacích cieľov, ktoré možno rozdeliť do štyroch kategórií:

- Skúsenosti a praktické vedomosti v oblasti práce s médiami

Deti by mali mať možnosť objavovať médiá v každodennom živote (napr.: telefón; digitálne budíky, malé počítačové systémy, semaforey, bankomaty, čerpacie automaty, atď.) a naučiť sa obsluhovať rôzne médiá (napr.: digitálny fotoaparát, CD prehrávač, jednoduchý kresliaci softvér).

- Využitie médií na vlastné účely, otázky a sociálnu výmenu

Deti by mali vedieť využívať médiá na rôzne účely – na komunikáciu, na zábavu a relaxáciu (napr.: hudobné CD, rozhlasové hry, knihy), na kreatívny prejav (napr.: fotoaparát, zariadenia na nahrávanie zvuku, softvér), ako aj ako zdroj informácií a na učenie sa (napr.: detské relácie, vzdelávací softvér, knihy).

- *Spracovanie a reflexia vlastného vzťahu k digitálnym médiám*

Deti by mali kriticky posudzovať svoje vlastné správanie voči médiám a poznať a využívať alternatívne voľnočasové aktivity, ako aj techniky na relaxáciu. Mali by mať priestor a čas na spracovanie vlastných mediálnych zážitkov a emócií s nimi spojených.

- *Znalosti a reflexia o povahe a funkcii digitálnych médií*

Deti by mali vnímať médiá ako niečo, čo vytvorili ľudia, a spoznávať ich zámery – najmä v prípade reklamy.

7.2 Digitalizácia a využívanie médií v materskej škole

Internet je už neoddeliteľnou súčasťou nášho každodenného života, a to aj života našich detí. Z tohto dôvodu považujeme za málo realistické a neudržateľné, aby sa vzdelávanie a výchova v ranom detstve a predškolskom veku naďalej obmedzovali výlučne na tradičné médiá, ako sú knihy a pracovné zošity. Každé dieťa prichádza vo svojom prostredí neustále do kontaktu s digitálnymi médiami, preto je potrebné zabezpečiť primerané a dôkladne premyslené zaobchádzanie s nimi v rámci vzdelávacieho kontextu materskej školy a predškolského veku.

Digitálne médiá nemajú nahradiť priame zmyslové zážitky a telesné aktivity, ale ich obohatiť. Predstavujú ďalšiu formu vyjadrenia, ktorú môžu deti využívať. Digitálne médiá možno vnímať ako príležitosť na rozšírenie detského vnímania a podnietenie tvorivého konania. Okrem toho ich deti môžu využívať ako nástroje, ktoré im pomáhajú pri učení sa prostredníctvom hry, objavovania a skúšania. Médiá sú zároveň doplnkovými vzdelávacími prostriedkami, ktoré uľahčujú diferenciaciu a individualizáciu vo vzdelávacej práci, najmä pri osvojení si druhého jazyka.

Kompetencie, ktoré si dieťa môže osvojiť prostredníctvom digitálnych médií:

- Mediálna gramotnosť → ovládanie rôznych médií, spoznávanie rôznych typov médií.
- Tvorivá kompetencia → učenie detí, že technológia je nástroj na tvorbu a objavovanie (fotografovanie prírody, kreslenie na tablete, počúvanie audiorozprávky).
- Jazyková a komunikačná kompetencia → rozvoj jazykových zručností, rozširovanie slovnej zásoby.
- Kognitívna kompetencia → posilňovanie pozorovacích schopností, podpora pamäti, základy algoritmického myslenia.

- Sociálna kompetencia → spoluzodpovednosť v skupine, prerokovávanie a plnenie úloh a pravidiel v skupine.

7.3 Médiá a ich využívanie v praxi materskej školy

Dieťa by malo mať prístup k rôznym médiám a osvojiť si zručnosti v ich používaní. Je potrebné venovať pozornosť skúsenostiam dieťaťa s médiami a viesť ho k kritickému a konštruktívnemu prístupu. V každodennom živote materskej školy sa využívajú nasledujúce médiá:

- **Analógové médiá** – Kniha je ideálnym úvodom do mediálnej výchovy: Práca s analógovými médiami umožňuje deťom získavať rozmanité skúsenosti s písmom a rečou.
- **Auditívne médiá** – Cielené cvičenia a hry podporujú auditívne vnímanie a tým aj jazykový vývoj.
- **Audiovizuálne médiá** – Kritické a kreatívne zaoberanie sa audiovizuálnymi médiami skrýva množstvo vzdelávacích príležitostí. Tvorba vlastných videoklipov je vzrušujúca a detsky jednoduchá.
- **Digitálne médiá** – Mobilné zariadenia sa v materskej škole zmysluplne využívajú na podporu a posilnenie detského učenia, ako aj tvorivej činnosti.
- **Vizuálne médiá** – Digitálny fotoaparát umožňuje deťom vžiť sa do úlohy aktívnych a kreatívnych tvorcov médií. Získavajú tak skúsenosti prostredníctvom experimentovania s médiom fotografie.
- **Roboty a programovanie** – Prostredníctvom robotiky a programovania sa hrou a deťom prispôbenou formou otvárajú príležitosti na rozvoj logického myslenia, kreativity a schopnosti riešiť problémy (napr.: Bee Botts)
- **Internet a reklama** – Reklama je všadeprítomná a cielene oslovuje aj deti. Preto je dôležité venovať sa téme reklamy a kriticky a kreatívne sa s ňou zaoberať.

7.4 Práva detí a ochrana detí v digitálnom svete

V apríli 2016 prijala Európska rada takzvanú Sofijskú stratégiu na implementáciu Dohovoru OSN o právach dieťaťa. Okrem aspektov, ako sú rovnosť príležitostí, participácia, nenásilie a justícia prispôbená deťom, zahŕňa aj digitalizáciu životného prostredia detí.

Správa v tejto časti uzatvára šesť požiadaviek:

- Všetkým deťom by mal byť poskytnutý cenovo dostupný prístup k kvalitným online zdrojom.
- Deti by mali byť chránené pred online nebezpečenstvami.
- Súkromie a identita detí musia byť na internete zabezpečené.

- Mala by sa vyučovať digitálna mediálna gramotnosť, aby boli deti informované, zapájané do rozhodovania a mohli sa na internete pohybovať bezpečne.
- Malo by sa využiť potenciál súkromného sektora na ďalší rozvoj etických štandardov a postupov, z ktorých môžu deti na internete ťažiť a ktoré ich chránia.
- Deti by mali byť v centre digitálnej politiky.

(porov. UNICEF 2017b, s. 125 a nasl.)

7.5 Právo na ochranu a bezpečnosť detí (ochrana údajov a osobnostné práva)

Ochrana a bezpečnosť v digitálnom svete vyplývajú z kombinácie rôznych ochranných nástrojov (napr. obmedzenia prístupu alebo bezpečnostný softvér) a z posilnenia schopnosti detí, aby sa dokázali chrániť aj samé. Veľmi dôležitou súčasťou je aj rozširovanie digitálnej gramotnosti rodičov, ako aj pedagogických pracovníkov v ďalších externých vzdelávacích inštitúciách.

Deti musia byť vo všetkých oblastiach života chránené pred akoukoľvek formou násilia, zneužívania, zanedbávania a zlého zaobchádzania – to platí rovnako online, ako aj offline.

V materskej škole sa venuje pozornosť mediálnym skúsenostiam dieťaťa a dieťa sa učí kritickému a konštruktívnemu prístupu k médiám.

7.6 Odporúčania týkajúce sa rozsahu každodenného využívania médií deťmi

(podľa www.kindergesundheit-info.de):

Vek dieťaťa	Obrázkové knihy/ knihy	Auditívne médiá (CD, príbehy na počúvanie)	TV, DVD, Video	PC, tablety, mobil. telefón
0-3 roky	Pravidelné predčítanie/ pozorovanie obrázkových kníh	Maximum 30 minút	Najvhodnejšie vôbec	nevyužívať
3-6 rokov	Pravidelné predčítanie/ pozorovanie obrázkových kníh	Maximum 45 minút	Spolu maximum 30 minút	

7.7 Časové obmedzenia a podmienky používania digitálnych médií v každodennom živote našej materskej školy

Vek dieťaťa	Počet dní v týždni	Počet v minútach na 1 deň
3-4 roky	1	5 - 10 minút
4-5 rokov	2	10 - 20 minút
5-6 rokov	3	20 – 30 minút

8 Personálne zabezpečenie

Výchovno – vzdelávaciu činnosť vykonáva v šiestich skupinách 22 učiteliek s materským jazykom slovenským, 2 učiteľky s materinským jazykom nemeckým. V materskej škole pôsobí aj špeciálna pedagogička a psychologička, ktoré sú súčasťou školského podporného tímu.

9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V starostlivosti o zdravie, hygienu a bezpečnosť detí sa zamestnanci materskej školy riadia záväznými právnymi predpismi, pracovným poriadkom a internými pokynmi riaditeľstva ZŠ s MŠ. Podľa § 152 Bezpečnosť a ochrana zdravia vo výchove a vzdelávaní, školy a školské zariadenia sú pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb povinné:

- Prihliadať na základné fyziologické potreby detí a žiakov,
- Vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a ny predchádzanie sociálno – patologických javom,
- Zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov,
- Poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov,
- Viesť evidenciu školských úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno – vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou, pri vzniku úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze,

Za dodržiavanie hygienických predpisov a priestoroch materskej školy a ochranu zdravia detí zodpovedajú prevádzkoví pracovníci a to v rozsahu im určenej pracovnej náplne.

10 Vnútný systém kontroly a hodnotenie detí

Systém kontroly a hodnotenia detí prebieha v materskej škole na úrovni jednotlivých tried a školy. Kontrolu a hodnotenie prevádzajú v triedach jednotliví pedagógovia.

Pri hodnotení detí využívame metódy individuálneho prístupu, pozorovania, rozhovoru, pochvaly, povzbudení, motivácie, aktivizácie a úzkej spolupráce s rodičmi detí a detským psychológom.

Pri hodnotení sledujeme rozvoj a osobné vzdelávacie pokroky každého dieťaťa v oblasti sociálneho a emocionálneho správania, správanie sa pri hrových a pracovných činnostiach, v oblasti perceptuálno – motorickej a v kognitívnej oblasti.

V kognitívnej oblasti sa predovšetkým zameriavame na rozvoj reči a nadobúdanie nových jazykových zručností. Dôležitá je miera porozumenia dieťaťa a schopnosť vyjadrovania sa, ktorá je závislá od rôznych faktorov, ako vek dieťaťa a doba učenia sa ďalšieho jazyka.

Pri kontrole a hodnotení využívame aj spätnú väzbu z rozhovoru s deťmi a ich rodičov.

Informácie o vývinovom štádiu dieťaťa zaznamenávame do pozorovacích hárkov.

11 Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Kontrolu a hodnotenie zamestnancov prevádza riaditeľka školského zariadenia na základe:

- Pozorovania – hospitácie v jednotlivých triedach,
- Hodnotiacich rozhovorov.

Pri hospitácii sa hodnotenie zapisuje do hospitačných hárkov.

Hodnotiace rozhovory sa konajú na konci šk. roka a výsledok rozhovoru sa zapisuje do hodnotiacich hárkov.

Kritériá hodnotenia:

- Dodržiavanie edukačných princípov a napĺňanie pedagogickej koncepcie a učebných osnov,
- Pravidelné vedenie triednej dokumentácie,
- Kreativita a originalita v edukačnom procese,
- Individuálny prístup k dieťaťu a k jeho špeciálnym potrebám,
- Flexibilita v denných pracovných činnostiach,
- Spoľahlivosť a zodpovednosť za vlastnú prácu,

- Dôslednosť a systematickosť v práci a v prístupe k deťom,
- Dodržiavanie práv dieťaťa a rešpektovanie práv detí,
- Spôsob komunikácie s dieťaťom,
- Profesionálne vystupovanie učiteliek smerom k rodičom a výsledky obojstrannej komunikácie k prospechu detí,
- Schopnosť spolupráce s kolegami/ kolegynami v školskom zariadení,
- Samostatnosť,
- Dodržiavanie pitného režimu detí podľa hygienických predpisov, predpisov bezpečnosti práce a požiarnej ochrany.

Postoj osobnosti k/ ku :

- Plneniu si povinností, ktoré vychádzajú z popisu práce (dodržiavanie pracovnej doby, dodržiavanie poriadku školy),
- Každodennej príprave edukačných činností a ich realizácia v práci s deťmi, ako i reflexia vo vzťahu k vlastnej osobe,
- Dokumentácii v pokrokoch a zmenách osobnosti dieťaťa,
- Organizácii a realizácii jednotlivých slávností, výletov, exkurzií a mimoškolských aktivít a účasti na nich,
- Ďalšiemu profesijnému vzdelávaniu, sebvzdelávaniu a samotnému uplatňovaniu nadobudnutých vedomostí,
- Spolupráci s rodičmi a radou rodičov školy,
- Vypracovaniu, realizácii a evaluácii projektov v škole,
- Spolupráci s verejnými inštitúciami.

12 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Plán ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov:

Pedagógovia materskej školy v rámci ďalšieho vzdelávania využívajú v rámci inovatívneho a aktualizáčného vzdelávania ponuky nasledovných vzdelávacích inštitúcií:

- Vzdelávanie cez Centrálny úrad pre zahraničné školstvo (Zentrallstelle für Auslandschulwesen in Bonn),
- vzdelávanie ponúkané cez Akadémia pre materské školy Lipsko (Kindergartenakademie Leipzig),
- Goetheho inštitútu a Rakúskeho inštitútu v Bratislave,
- metodicko – pedagogické centrá v Bratislave,
- CPP, Brnianska, Bratislava,
- zúčastňujú sa na seminároch organizovaných certifikovanými inštitúciami ministerstva školstva, ako NIVAM a iné.

Pedagógovia sa ďalej samovzdelávajú štúdiom odbornej literatúry, sledujú internetové stránky viacerých vzdelávacích inštitúcií, vytvárajú kontakty s partnerskými materskými školami v Rakúsku a v Nemecku (hospitácie, výmena skúseností v edukačnej činnosti).